

Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului

Catedra de Științe ale naturii și agroecologie

Curriculumul la disciplina

Geografie fizică și umană a Republicii Moldova

specialitatea: Biologie și Geografie

anul de studii 2014-2015

Titularul cursului: Buga Oleg, doctor
habilitat, profesor universitar

Nazaria Ina, asistent universitar

Bălți, 2014

Aprobată

la ședința Catedrei de Științe ale naturii și agroecologie

din ____28.08 2014_____ (proces verbal nr. __1__

Șeful catedrei

dr. hab., profesor Boincean Boris

**Structura – cadru a curriculum-ului
la disciplina
Geografie fizică și umană a Republicii Moldova**

Informații de identificare a cursului

Facultatea: Științe Reale, Economice și ale Mediului

Catedra: Științe ale naturii și Agroecologie

Domeniul general de studiu: 14 Științe ale Educației

Domeniul de formare profesională la ciclul I: 141 Educație și formarea profesorilor

Denumirea specialității: 141.06 Biologie și 141.07 Geografie

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	l.ind		
F.01.O.001	4	180	30		30	45	E	română

Statutul: disciplină obligatorie

Cadru titular: Buga Oleg, doctor habilitat, profesor universitar,
(catedra 592, consultație - luni: 14.00-15.00)

• **Integrarea cursului în programul de studii:**

Disciplina: Geografia fizică și umană a Republicii Moldova se adresează studenților de la anul III, specialitatea Biologie și geografie, pentru care sunt prevăzute 75 de ore contact direct.

Disciplina: Geografia fizică și umană a Republicii Moldova are ca scop principal transmiterea cunoștințelor către studenți pentru acapărarea unui sistem de cunoștințe, care ar face posibilă modalitatea lor de a acționa, de a gândi și de a se raporta la realitate, asigurând noi raționamente pentru acumularea competențelor profesionale în domeniu. Studentul trebuie să acumuleze cunoștințe privitor la procesele fizico-geografice ce au loc pe teritoriul Republicii Moldova, de asemenea să poată analiza situația economică de astăzi din republică.

Cursul contribuie la formarea competențelor de integrare, aplicare și cunoaștere și se bazează pe unele discipline studiate anterior (geografie fizică și umană generală, ecologie, biologie, geologie și minerologie etc.).

• **Competențe prealabile:**

Pentru realizarea obiectivelor trasate în cadrul cursului studentul trebuie să posede cunoștințe din cadrul cursurilor studiate anterior de teorie la geografie fizică generală, ecologie, biologie, geologie istorică, geomorfologie, geografia resurselor naturale și umane, etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

a. Competențe cognitive:

- Explicarea importanței studiului disciplinei;
- Cunoașterea cu criteriile de caracterizare fizico și economico-geografică a statului Republica Moldova.

- Descrierea structurii geologice, substanțelor minerale utile, reliefului, climei, solurilor, hidrografiei, lumii vegetale și animale ale Republicii Moldova, a situației economice și demografice a republicii.
- Cunoașterea și reproducerea hărților tematice a republicii cu posibilitatea de a indica nomenclatura dată.

b. Competențe aplicative:

- Descriere complexă fizico-geografică a unei porțiuni din teritoriul republicii folosind datele teoretice de care dispune și cele din hărțile tematice ale atlasului fizico-geografic al republicii.
- Analiza detaliată a hărților geologice, tectonice, climatice, hidrologice, pedologice, floristice, etc. Și deducerea concluziilor necesare în dependență de sarcinile puse.
- Analiza corectă și detaliată a schemele și profilurile geologice și pedologice în scopul de a face anumite concluzii referitor la structura geologică a localității sau componența genetică și structurală a diferitor tipuri de sol.
- Caracterizarea ramurilor economiei naționale și determinarea importanței economice a repartizării în spațiu a resurselor naturale și umane ale republicii, analiza demografică a teritoriului.

c. Competențe de integrare:

- Conștientizarea nevoii de formare continuă;
- Utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională;
- Aprecierea valorii teoretico-aplicative a disciplinei;
- Formarea unui set de valori și atitudini, convingeri în raport cu actul educațional pentru mediu și protecția sănătății;

- **Finalitățile cursului:**

La finele perioadei de studii studentul va fi capabil să:

- Descrie structura geologică, substanțelor minerale utile, reliefului, clima, solurile, hidrografia, lumii vegetală și animaleă a Republicii Moldova, analiza situației economice și demografice existente.
- Determine raionarea geobotanică a Moldovei cu posibilitatea de a indica pe harta de contur regiunile și districtele stabilite.
- Determine raionarea fizico-geografică a Moldovei cu posibilitatea de a indica pe harta de contur a regiunilor zonei de silvostepă și a regiunilor zonei de stepă.
- Identifice structura și repartizarea în spațiu a diferitor ramuri în economiei națională
- Argumenteze importanța economică a repartizării în spațiu a resurselor naturale și umane ale republicii.

- Determine relațiilor economice externe a Moldovei și a problemelor integrării ei în diferite structuri economice internaționale.
- **Conținutul cursului:**

Compartimentul I

1. Așezarea și istoria cercetărilor geografice a teritoriului Moldovei

Așezarea geografică și politică a Moldovei; Granițele de stat; Suprafața și împărțirea teritorial-administrativă; Studiarea teritoriului din antichitate și până în 1812; Cercetările efectuate în secolul 19 și prima jumătate a secolului XX; Studiarea teritoriului în jumătatea a doua a secolului XX.

Compartimentul II

2. Structura geologică a teritoriului Moldovei

Caracteristica generală a structurii geologice și dezvoltării tectonice a teritoriului; Seismicitatea teritoriului Moldovei; Principalele zone seismice și amplasarea lor; Etapele principale de dezvoltare geologică a teritoriului republicii: precambriană; palcozoică; mezozoică și cainozoică; Caracteristica și condițiile paleogeografice de formare a formațiunilor precambriene; Caracteristica și condițiile paleogeografice de formare a formațiunilor paleozoice; Caracteristica condițiilor paleogeografice de formare a formațiunilor mezozoice; Răspîndirea și condițiile de formare a depunerilor paleogene.

Compartimentul III

3. Substanțele minerale utile.

Mineralele utile combustibile, materie primă pentru industria chimică, industria zahărului, pentru amestecuri de formare; Substanțe minerale pentru construcție și industria de construcție; Principalele complexe de materie primă minerală: nord-vestic, nordic, nistrean, sud-estic, din valea Prutului; Apele subterane ale republicii; Principalele orizonturi acvifere și caracteristica lor; Apele minerale; Specificul și importanța lor.

Compartimentul IV

4. Relieful Republicii Moldova.

Caracteristica generală a reliefului; Principalele unități orografice și caracteristica lor; Formarea reliefului în timpul perioadelor neogenă și antropogenă determinate de mișcările tectonice ale scoarței terestre; Procesele actuale de formare a reliefului: eroziunea, alunecările de teren, torențele de noroi, fenomenele de tasare și de sufoziune, procesele carstice; Raionarea geomorfologică; Principalele regiuni și subregiuni.

Compartimentul V

5. Clima republicii și importanța ei.

Caracteristica general a climei Moldovei; Principalii factori de formare a climei Moldovei: radiația solară, circulația atmosferică, suprafața subiacentă; Caracteristica principalelor elemente meteorologice observate pe teritoriul republicii; Caracteristica principalelor fenomene meteorologice răspîndite în republică și frecvența repetării lor; Caracteristica climei și schimbările fenologice în natură pe anotimpuri; Raionarea agroclimatică a republicii; Caracteristica indicilor climatici ale celor trei raioane agroclimatice.

Compartimentul VI

6. Apele de suprafață ale Moldovei.

Rețeaua hidrografică a republicii și caracteristica ei; Caracteristica râului Nistru și a afluenților săi de dreapta: Răut, Bîc, Botna și Ichel; Caracteristica râurilor Prut, Cogîlnic și Ialpuș; Lacurile naturale din republică și caracteristica lor; Lacurile artificiale de acumulare și iazurile. Caracteristica lor generală.

Compartimentul VII

7. Solurile și resursele funciare ale Republicii Moldova.

Caracteristica generală a solurilor republicii; Caracteristica solurilor de pădure; Caracteristica solurilor cernoziomice; Caracteristica solurilor aluviale întâlnite în lunci și aluviale de fincață; Raionarea pedologică și resursele funciare ale Moldovei.

Compartimentul VIII

8. Vegetația naturală a republicii.

Caracteristica generală a lumii vegetale; Vegetația zonală de pădure și specificul ei; Vegetația zonală de stepă; Vegetația azonală; Vegetația acvatică; Raionarea geobotanică a teritoriului republicii; Importanța biologică și economică a vegetației republicii.

Compartimentul IX

9. Lumea animală de pe teritoriul republicii.

Caracteristica generală a lumii animale; Animalele nevertebrate din Moldova; Animalele vertebrate din republică; Particularitățile componentei specifice și importanța; Peștii. Cele trei complexe faunistice din care s-a format ichtiofauna republicii; Amfibienii și reptilele; Componenta specifică și repartizarea teritorială; Păsările. Componenta specifică. Familiile dominante. Păsările; Mamiferele. Speciile dominante. Complexele principale de mamifere.

Compartimentul X

10. Raionarea fizico-geografică a republicii.

Regionarea fizico-geografică și complexele teritoriale naturale. Noțiune de complex teritorial natural și de unitate de regionare fizico-geografică; Caracteristica regiunilor și raioanelor fizico-geografice ale zonei de silvostepă; Caracteristica regiunilor și raioanelor fizico-geografice ale zonei de stepă.

Compartimentul XI

11. Impactul antropic asupra mediului înconjurător și ocrotirea naturii în Republica Moldova.

Influența activității omului asupra mediului natural; Ocrotirea naturii în republică. Baza juridică, organizatorică și materială a acestei activități; Ocrotirea aerului, apelor și solurilor în republică; Ocrotirea învelișului vegetal. Speciile rare și cele înscrise în Cartea Roșie. Speciile aflate sub ocrotire; Ocrotirea lumii animale; Arie naturale protejate de stat. Rezervații științifice, rezervații naturale rezervații peisajistice, monumente ale naturii, parcuri peisagistice, arbori seculari. etc. Descrierea principalelor rezervații și parcuri peisagistice.

Capitolul XII

12. Caracteristica economiei naționale.

Noțiune de economie națională. Principalii indici ce o caracterizează; Structura economiei naționale a R. Moldova; Caracteristica generală și structurală a economiei naționale. Evoluția ei pînă și după căpătarea independenței.

Compartimentul XIII

13. Populația și așezările umane din republică.

Evoluția numerică și reproducerea populației Republicii Moldova. Densitatea populației și structura ei, Migrațiile populației în perioada postbelică. Importanța lor, Structura etnică a populației. Repartizarea teritorială, Populația urbană și rurală. Localitățile umane.

Compartimentul XIV

14. Piața muncii din Republica Moldova.

Resursele de muncă din republică; Distribuția resurselor de muncă pe gradul de instruire, forme de proprietate și ramuri ale economiei; Distribuția socio-profesională a resurselor de muncă; Șomajul deschis și șomajul mascat din republică. Problema reducerii lui.

Compartimentul XV

15. Industria. Starea și perspectivele dezvoltării ei.

Rolul industriei în economia națională; Industria energetică a republicii. Perspectivele dezvoltării ei; Industria constructoare de mașini și prelucrare a metalelor. Starea și perspectivele ei; Industria materialelor de construcție. Specificul dezvoltării ramurii; Industria lemnului. Starea și perspectivele; Industria chimică. Particularitățile și posibilitățile ramurii; Industria ușoară. Repartizarea teritorială. Starea și perspectivele dezvoltării.

Compartimentul XVI

16. Sectorul agricol. Starea actuală și perspectivele dezvoltării.

Caracteristica general a agriculturii Moldovei; Fitotehnia. Principalele culturi cultivate și perspectiva folosirii lor; Zootehnia. Problemele legate de tranziție; Industria alimentară. Importanța și posibilitățile dezvoltării.

Capitolul XVII

17. Construcțiile, transportul și telecomunicațiile.

Construcțiile. Schimbările în ramura ; Transportul feroviar, rutier, acvatic și aerian. Starea actuală și perspectivele dezvoltării; Telecomunicațiile. Modificările în sistemul de comunicații. Importanța lor.

Compartimentul XVIII

18. Sfera socială din republică. Modificările ei.

Indicii nivelului de viață a populației în perioada contemporană; Învățământul. Perspectivele dezvoltării; Ocrotirea sănătății. Modificările și perspectiva ramurii; Cultura, sportul și turismul. Starea și perspectivele.

Compartimentul XIX

19. Comerțul extern al Republicii Moldova.

Dezvoltarea comerțului extern al Moldovei; Caracteristica exportului și importului republicii; Repartizarea geografică a legăturilor externe; Integrarea Republicii Moldova în economia mondială. Reorientarea comerțului extern în legătura cu ultimele evenimente de asociere la UE.

Capitolul XX

20. Caracteristicile economico-geografice regionale.

Caracteristica economico-geografică a regiunii de Nord; Caracteristica economico-geografică a regiunii Centrale Caracteristica economico-geografică a regiunii de Sud; Caracteristica economico-geografică a regiunii de Sud-Est.

- **Continutul lucrarilor de laborator/practice**

Nr. d/o	Numirea temelor	Nr. de ore
1	Așezarea geografică a Republicii Moldova și evaluarea ei.	2
2	Structura geologică și substanțele minerale utile de pe teritoriului Moldovei.	2
3	Principalele unități și forme de relief de pe teritoriul republicii și influența proceselor endogene și exogene la formarea lor.	2
4	Caracteristica generală a climei republicii. Condițiile agroclimatice din Moldova	2
	Rețeaua hidrografică a republicii. Bazinele acvatice și repartizarea lor	2
6	Principalele tipuri de soluri. Caracteristica și amplasarea lor	2
7	Vegetația zonală și azonală. Raionarea geobotanică.	2
8	Lumea animală de pe teritoriul republicii.	2
9	Raionarea fizico-geografică a R. Moldova.	2
10	Populația și resursele de muncă ale R. Moldova.	2
11	Industria Moldovei. Starea și perspectivele.	2
12	Fitotehnia și zootehnia în Moldova	2
13	Industria alimentară a Moldovei. Problemele și posibilitatea rezolvării lor.	2
14	Construcțiile, transportul și comunicațiile din R. Moldova.	2
15	Învățământul, ocrotirea sănătății și cultura.	2
	Total ore practice	30

- **Activități de lucru individual**

În cadrul disciplinei respective voi practica și activități de lucru individual, care vor avea ca scop lărgirea orizontului și dezvoltarea multilaterală a studenților, obținerea de competențe profesionale necesare în activitatea de cercetător științific.

O particularitate a activităților / sarcinilor / situațiilor de învățare propuse studenților se vor axa pe elaborarea unor materiale didactice cu tentă practică, fiind racordate la anumite conținuturi din geografie. În general voi pleda pentru realizarea sarcinilor individual, uneori în grupuri mici sau câte doi, aceasta îi va obliga să lucreze de la egal la egal la îndeplinirea și prezentarea temelor.

Unele din activitățile propuse pot fi:

a. activități individuale:

- Întocmirea unei caracterizări complexe, fizico și economico-geografice a regiunii / localității natale a fiecărui student conform unui plan stabilit, cu prezentare de fotografii, imagini din localitatea dată.
- Descrierea conform planului a principalelor rezervații și parcuri peisagistice din Republica Moldova
- Analiza perspectivei dezvoltării din punct de vedere social-economic Republicii Moldova, în urma integrării noastre în Uniunea Europeană.

b. activități în echipă:

Elaborarea în grupuri a unor hărți tematice (pe foi vatman) ce se referă la studierea Republicii Moldova ca stat aparte, cu următoarele conținuturi:

- ✓ Asezarea geografică și evaluarea ei.
- ✓ Structura geologică și substanțele minerale utile de pe teritoriul Moldovei
- ✓ Principalele unități și forme de relief de pe teritoriul republicii.
- ✓ Amplasarea principalelor tipuri de soluri.
- ✓ Vegetația zonală și azonală. Raionarea geobotanică.
- ✓ Lumea animală de pe teritoriul republicii.

- **Evaluarea.** Modul de evaluare la disciplina Geografia fizică și umană a Republicii Moldova se desfășoară conform Regulamentului de evaluare în vigoare.

Evaluarea curentă a cunoștințelor studenților cuprinde:

1. Susținerea testelor la cunoașterea nomenclaturii geografice (3 teste: relieful, apele desuprafață și principale localități umane).
2. Răspunsurile la seminare și lucrări practice.
3. Susținerea unei lucrări de control.

Ca rezultat, la sfârșitul semestrului, fiecare student are cel puțin 6-7 note, din care 3 pentru cunoașterea nomenclaturii geografice, o notă pentru lucrarea de control și, în cel mai rău caz, 2 note pentru răspunsuri la seminare. Nota maximală pentru cunoașterea nomenclaturii geografice poate fi 8, iar pentru răspunsurile la lucrările practice și la cele de control - până la 10. Media acestor note formează media evaluării curente. Această medie se înmulțește la un indice stabilit de secția de studii și se obține coeficientul evaluării curente.

Pentru a fi admis la evaluarea finală studentul în mod obligatoriu trebuie să susțină toate testele care confirmă însușirea de către el a nomenclaturii geografice și să prezinte caietul de lucrări practice în care să fie îndeplinite toate lucrările promovate în cursul semestrului.

Evaluarea finală se petrece sub formă de examen care poate fi promovat atât oral cât și în scris. Nota răspunsului de la examen poate fi de la 0 și până la 10. Această notă se înmulțește la indicele stabilit de secția de studii și se obține *coeficientul evaluării finale*.

Suma dintre *coeficientul evaluării finale* și *coeficientul evaluării curente* formează nota aprecierii cunoștințelor la disciplina dată, notă care se introduce în borderou și în carnetul de note al studentului.

Dacă nota de la examen este sub cinci studentul se consideră restanțier la disciplina respectivă.

La stabilirea notei finale se iau în considerare			
1.Examinarea continuă pe parcursul semestrului	- testare continuă pe parcursul semestrului, rezultatele activității la seminare / lucrări practice de laborator	Cel puțin 60%	20
	- testare periodică prin lucrări de control		10
	- activitățile individuale/ teme / referate /rebusuri, etc.		10
	- activități practice în cadrul laboratorului		20
2.Examinarea	Rezultatele de la examenul final	Cel mult 40%	40

• **Resurse informaționale**

1. Atlasul Geografia fizică a Republicii Moldova. - Ch.: Iulian, 2002
2. Atlasul Geografia fizică și social-economică a Republicii Moldova. - Ch.: Iulian, 2003
3. Cartea Roșie a Republicii Moldova. Ediția a doua. - Ch.: Știința, 2001
4. Enciclopedia Sovietică Moldovenească. Voi. VIII. - Ch.: Redacția principală a ESM, 1981
5. Lupașcu M. Agricultura Moldovei și ameliorarea ei ecologică. - Ch.: Știința, 1996
6. Postolache Gh. Vegetația Republicii Moldova. - Ch.: Știința, 1995.
7. Rîmbu N. Geografia fizică a Republicii Moldova . - Ch.: Litera, 2003
8. Anuarul statistic al Republicii Moldova pe anii 1998 - 2006. Chișinău, 1999... 2007.
9. Z. Olărescu, P. Roșea. Evoluția economiei Moldovei: rezultate, evaluări, prognoze. Chișinău, 1998.
10. Buletinele "Evoluția social-economică a Republicii Moldova", Ediție anuală.
11. Enciclopedia Sovietică Moldovenească. Voi. 8. Chișinău, 1981.
12. Capcea. Republica Moldova pe calea dezvoltării durabile - realizări și probleme. Chișinău, 1997.
13. M. Mîtcu. V. Sochircă. Geografia umană a Republicii Moldova. Chișinău, 2000.